

zřízenci žalované, v provozovně působící, neměli potřebné spolehlivosti a zkušenosti a že žalovaná neprovedla tam nutných oprav a nutných zařízení.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs není odůvodněn. Dle Šu 87 j. n. mohou osoby, tam uvedené, býti žalovány u soudu, v jehož obvodě jest jejich závod anebo provozovna. Z doslovu a ze smyslu tohoto předpisu jest zřejmo, že sudiště závodu předpokládá jeho existenci alespoň v době podání žaloby, byť i nebylo potřebí, aby bylo ještě v provozu. Rozšíření tohoto sudiště na případy, kde závod anebo provozovna existovala pouze v době, kdy vznikl zažalovaný nárok, bez ohledu na to, je-li zde také v rozhodné době podání žaloby, odporuje jasnému ustanovení Šu 87 j. n., který, jak také zřejmo z jeho nadpisu, upravuje jen sudiště závodu, nikoli sudiště dřívějšího závodu. V případě, o nějž jde, z přednesu žalujícího těžařstva v první stolici nelze seznati, že skladiště, které považuje za provozovnu žalované společnosti ve smyslu Šu 87 j. n., v době podání žaloby, t. j. 19. července 1924, ještě existovalo. Naopak žalující strana sama tvrdí, že toto skladiště 19. března 1924 bylo úplně zničeno. Že v VIII. odstavci žaloby uvádí, že žalovaná společnost v obvodu dovolaného soudu »má« skladiště, nevádí, jelikož zde patrně jde o nepřesnou stylisaci. Nehledíc k tomu skutkový podklad žaloby nemohl by se vztahovati na skladiště po případě nově zřízené po výbuchu a předpokladů Šu 87 j. n. by již proto zde nebylo. Za tohoto stavu věci není potřebí, zabývatí se otázkou, vztahuje-li se žalobní nárok na zničené skladiště a bylo-li toto závodem anebo provozovnou žalované společnosti ve smyslu uvedeného Šu čili nic. Právem proto rekursní soud, ovšem z jiných důvodů, žalobu odmítl pro místní nepřislušnost dovolaného soudu.

Čís. 4620.

Za místo události ve smyslu Šu 4 instrukce pro finanční prokuraturu nelze pokládati ani místo, kde smlouva byla nepořádně splněna, ani, kde škoda byla zjištěna, nýbrž jen místo, kde se stala škodlivá událost.

Při dopravě zboží na tratích státních drah, jež jsou podřízeny různým ředitelstvím, jsou všechna ředitelství, u nichž jsou splněny podmínky Šu 100 žel. dopr. ř., oprávněna a povinna, aby rozhodovala o nárocích z nákladní smlouvy, čímž opodstatněna i místní příslušnost dotyčné finanční prokuratury.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1925, R II 23/25.)

Žalující firma poslala dne 11. července 1923 ze stanice Napajedel potravnému družstvu v Topolčankách na Slovensku jeden sud koňaku celkem 114 litrů ve váze 119 kg. Při zásilce jednak v Bratislavě, jednak ve stanici určené Topolčankách zjištěn byl úbytek na váze celkem 15 kg. Druhou zásilku poslala žalující firma rovněž ze stanice Napajedel témuž

družstvu do Topolčánek dne 3. srpna 1923 a vážil sud této zásilky 70 kg a obsahoval 65 litrů destilátu. Při této zásilce zjištěn byl též úbytek, jednak v Bratislavě, jednak v Topolčankách, celkem 9½ kg. Všecky dráhy, po nichž zásilka byla dopravována, náleží čsl. eráru. Strana žalující reklamovala náhradu škody úbytkem na váze při obou záilkách ve výši 1118 Kč 50 h u ředitelství státních drah v Bratislavě, jež náhradu škody odmítlo, načež zažalovala náhradu škody u okresního soudu v Brně-město. Strana žalovaná namítla především, že dovolaný soud pro projednání sporu jest místně nepřislušným, poněvadž jednak úbytek na váze zjištěn byl na Slovensku, tam tedy nastala událost, předmět sporu tvořící, jednak že k vyřízení záležitosti té povoláno jest ředitelství státních drah v Bratislavě jako úřad ústřední, t. j. ministerstvu železnic přímo podřízený, takže dle Šu 4 služ. instrukce pro finanční prokuratury není povolána mor. sl. prokuratura finanční v tomto případě k zastupování eráru, nýbrž příslušný úřad slovenský. Soud první stolice námitce vyhověl a žalobu odmítl. D u v o d y: Žalující strana k odůvodnění příslušnosti odvolává se na ustanovení Šu 100 žel. dopr. ř., dle něhož přísluší jí právo volby podati žalobu buď na dráhu stanice odesílací, buď na dráhu, na níž škoda nastala, nebo na dráhu, na níž leží stanice určení. V tomto případě bylo odesláno zboží z Napajedel v obvodu ředitelství státních drah v Olomouci, k jehož zastupování povolána jest mor. sl. finanční prokuratura, a proto považuje strana žalující zdejší soud k projednání sporu za příslušný. Odvolání se strany žalující na ustanovení Šu 100 žel. dopr. ř. v případě tomto nemá místa. Ustanovení toto vztahuje se toliko na případy, kde běží o dráhy různého druhu, pokud k dopravě určité zásilky jsou povolány. Ježto v případě tomto na dopravě účastněny byly toliko státní dráhy čsl., jak mezi stranami nesporno, rozhodnou jest pro místní příslušnost dle Šu 74 j. n. jen ta okolnost, která z finančních prokuratur (úřadů jí na roveň postavených) jest povolána k zastupování eráru. Že úřadem tím v tomto případě není mor. sl. finanční prokuratura v Brně, plyne jasně z ustanovení Šu 4 služ. instr. pro finanční prokuratury, neboť, jak zjištění škody stalo se na Slovensku, tak i na Slovensku nachází se úřad povolaný k vyřizování této záležitosti, totiž ředitelství státních drah v Bratislavě. R e k u r s n í s o u d zamítl námitku místní nepřislušnosti. D ů v o d y: Jest sice správné, že Šu 100 žel. dopr. ř. se žalující firma přímo dovolávati nemůže, poněvadž nejde tu o různé železnice. Avšak v tomto případě jest užiti ho obdobně. Neboť místo různých železnic přicházejí tu dva sobě na roveň postavené správní úřady téže dráhy, které jsou k sobě ve stejném poměru jako dvě rozdílné železnice. Může tedy žalující firma uplatňovati svůj nárok proti ředitelství jak v Olomouci, tak i v Bratislavě. Okolnost, že řídila reklamaci na ředitelství v Bratislavě, jest bez významu, poněvadž to nebylo ještě uplatňováním nároku, nýbrž pouze mimosoudním postupem, jehož účelem bylo dosíci náhrady cestou mimospornou. Ostatně takové reklamace není třeba k pozdějšímu soudnímu vymáhání nároku. Neboť dle Šu 98 žel. dopr. ř. písemní ohlášení nároku staví pouze promlčení. Následkem toho byla též finanční prokuratura v Brně povolána k zastupování eráru v této věci, dle poslední věty Šu 4 odst. 1. nařízení ze dne 9. března 1898 čís. 41 ř. zák. a proto byl dle Šu 74 j. n.

příslušným okresní soud Brno-město. Žalovaný erár sice tvrdil, že se událost stala na Slovensku, avšak ani se nepokusil to dokázati. Poněvadž žalující strana okolnosti té nepřipustila, nemůže býti považována za zjištěnou. Že zjištění škody stalo se na Slovensku, jest bez významu, poněvadž § 4 cit. nař. mluví o události, ze které uplatňovaný nárok vznikl. Tím může býti toliko úbytek nebo ztráta dopravovaného předmětu, nikoliv zjištění jejich. Neboť toto není základem náhrady škody, nýbrž pouze průvodním předpokladem o takové události.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Stěžovateli se nepodařilo vyvrátiti správnost právního názoru rekursního soudu a jeho odůvodnění. Ani kdyby bylo možno, otázku místní příslušnosti posuzovati, jak míní dovolací rekurs, výhradně podle Šu 4 odst. I. služební instrukce pro finanční prokuratury ze dne 9. března 1898, čís. 41 ř. zák., nebylo by lze uznati, že žaloba mohla býti podána pouze v Bratislavě, neboť za místo události ve smyslu onoho předpisu nelze při přirozeném výkladu slov v jejich souvislosti dle Šu 6 obč. zák. pokládati ani místo, kde smlouva byla nepořádně splněna, ani kde škoda byla zjištěna, nýbrž jenom místo, kde se škodlivá událost stala, a v tomto případě mohla škoda, jež dala příčinu k žalobě, vzniknouti aspoň částečně i na Moravě. Nelze však přisvědčiti názoru žalované strany, že v tomto případě, poněvadž se doprava děla výhradně na tratích státních drah, nemůže ani obdobně býti použito předpisu Šu 100 žel. dopr. ř., podle něhož nároky ze smlouvy nákladní mohou býti uplatněny buď proti dráze odesílací, neb proti dráze, která poslední převzala zboží s nákladním listem, nebo proti dráze, na jejíž trati se stala škoda. Stížnost odůvodňuje tento názor jednotností všech státních drah jako jediného podniku, přehlíží však, že tento podnik nemůže býti a není pro svou rozsáhlost spravován jediným ústředním úřadem, nýbrž řadou samostatných ředitelství, která podle §§ 12—17 organizačního statutu ze dne 19. ledna 1896, čís. 16 ř. zák. jsou sice povinna řídit se pokyny a směrnicemi ministerstva železnic, jinak však provozují ve svém úseku dopravu po stránce technické a obchodní samostatně a na sobě nezávisle. Vzájemný poměr těchto ředitelství, jakož i jejich poměr ke smluvním stranám a jednotlivým nákladním smlouvám není jiným než jednotlivých samostatných drah, zmíněných v Šu 100 žel. dopr. ř. Proto jsou při dopravě na státních tratích, jež jsou podřízeny různým ředitelstvím, všechna ředitelství, u nichž dopadají podmínky Šu 100 žel. dopr. ř., oprávněna, ale i povinna, aby jednala a rozhodovala o nárocích z nákladní smlouvy, a musí býti straně přiznáno právo volby, od kterého z nich chce požadovati náhradu, ať mimosoudně nebo soudně. V tomto případě rozhodla se strana dle Šu 100 žel. dopr. ř. učiniti soudně zodpovědným za zažalovaný nárok ředitelství státních drah v Olomouci, poněvadž v jeho obvodu leží odesílací stanice, záležitosti tohoto ředitelství zastupuje však u soudu mor. sl. finanční prokuratura v Brně, proto jest okresní soud v Brně pro podanou žalobu dle Šu 74 j. n. a Šu 100 žel. dopr. ř. místně příslušným.